Europa-Parlamentet
2024-2029

Retsudvalget

2025/2015(INI)

20.10.2025

UDKAST TIL BETÆNKNING

om målrettet EU-regulering samt nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet – rapport om bedre lovgivning for 2023 og 2024 (2025/2015(INI))

Retsudvalget

Ordfører: Jörgen Warborn

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE.....8

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT 9

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om målrettet EU-regulering samt nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet – rapport om bedre lovgivning for 2023 og 2024

(2025/2015(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), navnlig nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet,

– der henviser til protokol nr. 1 til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union[1],

– der henviser til protokol nr. 2 til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet[2],

– der henviser til den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om bedre lovgivning[3],

– der henviser til Kommissionens årsrapport for 2023 af 25. oktober 2024 om anvendelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet og om forbindelserne med de nationale parlamenter (COM(2024)0493),

– der henviser til Kommissionens årsrapport 2024 af 8. september 2025 om anvendelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet og om forbindelserne med de nationale parlamenter (COM(2025)0473),

– der henviser til sin beslutning af 24. juni 2021 om målrettet EU-regulering samt nærheds- og proportionalitetsprincippet – rapport om bedre lovgivning for 2017, 2018 og 2019[4],

– der henviser til sin beslutning af 23. november 2023 om målrettet EU-regulering samt nærheds- og proportionalitetsprincippet – rapport om bedre lovgivning for 2020, 2021 og 2022[5],

– der henviser til sin beslutning af 17. januar 2024 om gennemførelsen af traktatens bestemmelser om de nationale parlamenter[6],

– der henviser til alle de tidligere meddelelser fra Kommissionen om behovet for bedre regulering for at opnå bedre resultater til gavn for EU-borgerne,

---

[1] EUT C 202 af 7.6.2016, s. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
[2] EUT C 202 af 7.6.2016, s. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
[3] EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.
[4] EUT C 81 af 18.2.2022, s. 74.
[5] EUT C, C/2024/4228, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4228/oj.
[6] EUT C, C/2024/5714, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.

– der henviser til Mario Draghis rapport af 9. september 2024 med titlen "The future of European Competitiveness: A Competitiveness Strategy for Europe" (Fremtiden for den europæiske konkurrenceevne: en konkurrenceevnestrategi for Europa) (Draghi-rapporten),

– der henviser til Enrico Lettas rapport fra april 2024 med titlen "Much more than a market" (Meget mere end et marked) (Letta-rapporten),

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Retsudvalget (A10-0000/2025),

A. der henviser til, at grænserne for Unionens beføjelser i henhold til artikel 5 i TEU er underlagt princippet om kompetencetildeling; der henviser til, at udøvelsen af Unionens beføjelser er underlagt nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet;

B. der henviser til, at bedre lovgivning er et fælles ansvar mellem EU-institutionerne og medlemsstaterne, hvilket kræver en forpligtelse til gennemsigtighed, proportionalitet og ansvarlighed;

C. der henviser til, at de nationale parlamenter er de naturlige vogtere af nærhedsprincippet og spiller en afgørende rolle med hensyn til at sikre overholdelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet gennem interparlamentarisk dialog og systemet for tidlig varsling, som giver de nationale parlamenter og/eller kamre mulighed for at afgive en begrundet udtalelse, hvis de mener, at et lovgivningsforslag ikke overholder nærhedsprincippet;

D. der henviser til, at uforholdsmæssigt store reguleringsmæssige byrder hæmmer EU-virksomheders konkurrenceevne, innovation og vækst med særlig skadelige virkninger for små og mellemstore virksomheder (SMV'er);

E. der henviser til, at overregulering ikke blot undergraver den ensartede anvendelse af EU-lovgivningen, men også borgernes tillid til EU og skaber uforholdsmæssigt store byrder;

F. der henviser til, at "én ind, to ud"-princippet ikke bør forstås som et numerisk mål for lovgivningsmæssige retsakter, men snarere som en omkostningsbaseret mekanisme, der har til formål at opnå en håndgribelig nettoreduktion af reguleringsomkostningerne; der henviser til, at der fortsat skal fokuseres på de samlede administrations-, overholdelses- og gennemførelsesomkostninger, der pålægges virksomhederne, for at sikre, at eventuelle nye forpligtelser opvejes af en dobbelt fjernelse eller forenkling af de nuværende regler med tilsvarende omkostninger;

Nærhed og proportionalitet

1. minder om, at EU i henhold til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, der er nedfældet i artikel 5 i TEU, kun er forpligtet til at lovgive, når og i det omfang det er nødvendigt; minder om, at formålet med denne forpligtelse er at lovgive så tæt på EU-borgerne som muligt, herunder både enkeltpersoner og virksomheder;

2. bemærker, at de nationale parlamenter i 2023 indgav 22 begrundede udtalelser, hvilket er en tredjedel færre end i 2022, i overensstemmelse med den langsigtede nedadgående tendens i antallet af begrundede udtalelser; bemærker, at der også var en stigning i de nationale parlamenters deltagelse i den bredere politiske dialog med Kommissionen, hvilket svarer til en stigning på over 10 % i forhold til 2022;

3. bemærker, at Kommissionen ud over mekanismen for kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet, der blev indført ved protokol nr. 2, indførte en politisk dialog i 2006, hvorigennem der blev indgivet 402 udtalelser i 2023; bemærker endvidere, at de nationale parlamenter i disse indlæg fokuserede på Kommissionens arbejdsprogram for 2023;

4. bemærker, at det i 2024 var 15 år siden Lissabontraktatens ikrafttræden og anvendelse, som indførte højere niveauer af parlamentarisk kontrol og demokratisk ansvarlighed i EU, navnlig gennem nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet;

5. bemærker, at 2024 også var et overgangsår mellem to mandatperioder i Kommissionen, hvor intensiteten af den nationale parlamentariske kontrol typisk falder; bemærker, at dette også var tilfældet i 2024, hvor de nationale parlamenter afgav 252 udtalelser, hvoraf 14 var begrundede udtalelser; bemærker, at selv om dette udgør et betydeligt fald i forhold til 2023, er det ikke usædvanligt i et overgangsår og var et mere beskedent fald sammenlignet med det foregående overgangsår, 2019;

6. bemærker, at det allerførste søgsmål i 2024 blev indbragt for Den Europæiske Unions Domstol af et kammer i et nationalt parlament med påstand om annullation af en lovgivningsmæssig retsakt med den begrundelse, at den overskred EU's beføjelser og tilsidesatte nærhedsprincippet; bemærker endvidere, at Den Europæiske Unions Domstol i 2024 annullerede en bestemmelse i en forordning, der blev tilføjet under de lovgivningsmæssige forhandlinger, med den begrundelse, at der ikke forelå tilstrækkelige oplysninger til at vurdere og utvetydigt fastslå dens proportionalitet; bekræfter i lyset af ovenstående, at nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet fortsat er afgørende for EU's legitimitet, og opfordrer til et tættere samarbejde og en styrket struktureret dialog med de nationale parlamenter;

Bedre lovgivning

7. understreger, at EU-lovgivningen på trods af de fremskridt, der er gjort under dagsordenen for bedre regulering, stadig skaber en uforholdsmæssigt stor regelbyrde;

8. mener, at det for at nå målene i dagsordenen for bedre regulering er nødvendigt at forbedre kvaliteten og anvendelsen af konsekvensanalyser; fremhæver navnlig problemet med, at konsekvensanalyser kun fokuserer på lovgivningsforslag, som de er indgivet, og ofte ikke evalueres korrekt, efter at de er blevet vedtaget eller gennemført;

9. understreger, at alle større lovgivningsmæssige og politiske initiativer bør ledsages af en cost-benefit-analyse; mener, at sådanne analyser er uundværlige for evidensbaseret politikudformning og for at bevare borgernes og virksomhedernes tillid til EU-lovgivningen; er af den opfattelse, at der i situationer, hvor der ikke udarbejdes en konsekvensanalyse, skal udarbejdes en cost-benefit-analyse på et senere tidspunkt, som skal ledsage forslaget;

10. anerkender, at de nuværende mekanismer, der har til formål at kontrollere den lovgivningsmæssige byrde, såsom "én ind, én ud"-tilgangen, kæmper for at fungere effektivt som følge af manglen på passende efterfølgende evalueringer af de faktiske omkostninger ved lovgivning; mener endvidere, at manglen på effektive mekanismer til at fjerne forældede eller overflødige foranstaltninger udgør en alvorlig mangel;

11. opfordrer Kommissionen til yderligere at intensivere bestræbelserne på at reducere de lovgivningsmæssige forpligtelser for borgere og virksomheder; mener, at den nuværende "én ind, én ud"-tilgang er utilstrækkelig i denne henseende; opfordrer derfor til, at der indføres en "én ind, to ud"-tilgang for reelt at lette regelbyrden i stedet for blot at bevare den lovgivningsmæssige status quo; er af den opfattelse, at indførelsen af en "én ind, to ud"-tilgang bør omfatte en klar metode og en uafhængig overvågningsmekanisme for at opnå en nettoreduktion af de reguleringsmæssige omkostninger; opfordrer til, at Udvalget for Forskriftskontrols rolle styrkes i denne henseende;

12. er af den opfattelse, at Parlamentet i tilfælde, hvor Udvalget for Forskriftskontrol afgiver en negativ udtalelse om en konsekvensanalyse, navnlig når der konstateres væsentlige konkurrencemæssige betænkeligheder, bør underrettes behørigt og rettidigt om, hvorvidt det skal gå videre med forslaget eller forkaste det;

13. bemærker, at Kommissionens årlige undersøgelse af byrden spiller en central rolle med hensyn til at spore fremskridt med hensyn til reduktion af byrder; understreger imidlertid, at der er behov for større gennemsigtighed med hensyn til den beregning og metode, der anvendes til at måle omkostninger og kumulative virkninger, med henblik på at sikre ansvarlighed og sammenlignelighed på tværs af politikområder;

14. bemærker, at rapporteringsforpligtelser ofte medfører betydelige administrative omkostninger for virksomheder, navnlig SMV'er; mener, at sådanne forpligtelser bør anerkendes som en tjenesteydelse af almen interesse; opfordrer derfor Kommissionen til at vurdere gennemførligheden af at etablere mekanismer, hvorigennem virksomheder kan modtage økonomisk kompensation for obligatoriske rapporteringsopgaver; opfordrer Kommissionen til at forelægge en rapport med angivelse af de typer rapporteringsforpligtelser, som sådanne kompensationsordninger kunne være hensigtsmæssige for;

Målrettet regulering og bedre lovgivning med henblik på konkurrenceevne

15. minder om, at Draghi-rapporten understregede forenkling af reglerne som et af de tre overordnede mål for et fornyet europæisk partnerskab[7]; minder endvidere om, at Letta-rapporten ligeledes understreger, at regulering bør fremme, snarere end hindre, økonomisk aktivitet og innovation i det indre marked[8];

16. glæder sig over indførelsen i 2023 af det nye SMV- og konkurrenceevnetjek, som er blevet et obligatorisk bilag til konsekvensanalyser; glæder sig over tilsagnet fra Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, om, at dette nye SMV- og

[7] Draghi M., "The future of European Competitiveness – A Competitiveness Strategy for Europe", Europa-Kommissionen, 9. september 2024, del A, s. 67-68.
[8] Letta Enrico, "Much more than a Market", Det Europæiske Råd, april 2024, s. 130.

konkurrenceevnetjek vil bidrage til at undgå reguleringsmæssige byrder og samtidig opretholde høje standarder; bemærker, at ord nu må følges af handling;

17. gentager betydningen af "tænk småt først"-princippet som en hjørnesten i bedre regulering, der sikrer, at SMV'ers behov og kapacitet systematisk tages i betragtning i alle faser af den politiske cyklus, fra udformning til gennemførelse og evaluering;

18. glæder sig over Kommissionens tilsagn om at reducere rapporteringsforpligtelserne med 25 %, men understreger, at dette mål skal være mere ambitiøst; glæder sig derfor over medtagelsen af en reduktion på 35 % i de administrative omkostninger og rapporteringen for SMV'er; minder endvidere om, at rapporteringsforpligtelserne kun udgør en lille del af den samlede regelbyrde, som også omfatter administrations-, gennemførelses- og overholdelsesomkostninger; bemærker, at Kommissionens mål på 25 % derfor bør ses inden for det bredere mål om at reducere de samlede omkostninger og kompleksiteten; opfordrer derfor til en mere ambitiøs tilgang, der sigter mod en reduktion på 30 % af alle reguleringsmæssige omkostninger og en reduktion på 35 % af de reguleringsmæssige omkostninger for SMV'er og vækstvirksomheder;

19. understreger, at der er et stort potentiale i digitale værktøjer og AI-baserede løsninger til at bidrage til at forenkle overholdelsen og reducere de reguleringsmæssige omkostninger; mener, at digitale værktøjers potentielle styrke til at levere bedre og hurtigere løsninger i denne henseende skal undersøges nærmere;

20. advarer mod det vedvarende problem med overregulering i medlemsstaterne i forbindelse med gennemførelsen af direktiver; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at afstå fra en sådan overregulering og opfordrer Kommissionen til at identificere og offentliggøre tilfælde af en sådan praksis i sine årlige gennemførelsesrapporter;

°

° °

21. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

Denne rapport gennemgår EU's bedre lovgivning i 2023 og 2024 og understreger det fælles ansvar mellem institutionerne og medlemsstaterne. Parlamentet opfordrer til en reduktion af reguleringsomkostningerne på 30 % og 35 % for SMV'er. Stærkere evalueringer og konsekvensanalyser og mindre overregulering. Det opfordrer indtrængende til at opgradere "én ind, én ud" til "én ind, to ud", hvilket vil styrke nærhedsprincippet og Udvalget for Forskriftskontrols rolle med hensyn til uafhængighed og gennemsigtighed.

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren, at han i sin betænkning har medtaget input om forhold, der vedrører sagens emne, som han har modtaget som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning fra følgende interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister[1], eller fra følgende repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader:

Enhed og/eller person
NNR
Business Europe
Confederation of Swedish Enterprises

Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.

Når fysiske personer er identificeret på listen ved deres navn, deres funktion eller begge, erklærer ordføreren at have forelagt de pågældende fysiske personer Europa-Parlamentets databeskyttelsesmeddelelse nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), hvori de gældende betingelser for behandling af deres personoplysninger og rettighederne forbundet med denne behandling er fastlagt.

[1] Interinstitutionel aftale af 20. maj 2021 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om et obligatorisk åbenhedsregister (EUT L 207 af 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).